

nesl obžalovaný rovněž veřejně v hostinci, v přítomnosti asi 15 osob, jsou prý nevinné vtipy s ironickou příchutí, nikoli surové nebo štvavé projevy, hanobící republiku a český národ. Stížnost připouští, že onen výrok svědčí o nedostatku úcty ke státu, kdežto tento prý pouze zjišťuje, že užívání českého jazyka jest omezeno na malé území; není prý způsobilým zlehčiti český národ. Také tu není stěžovatel v právu. Podle skutkových zjištění rozsudku, z nichž dlužno vycházeti při právním přezkoumání věci, má první výrok smysl, že Čsl. republika zanikne (poněvadž obžalovaný jest slepý a nutně by prohrál, kdyby hrál kulečník). Že jde o projev hanobící republiku, stížnost sama připouští; surovost výroku spočívá v použitém prostředku vymyšleného nepravdivého tvrzení, že republika dlouho nepotrvá, že zanikne; štvavost v účincích, které mohl míti výrok obžalovaného v zápětí, poněvadž byl nepochybně objektivně způsobilým u posluchačů obžalovaného vyvolati nechuť a odpor proti státu efemerního trvání a tudíž také snížití vážnost republiky v očích těch, před nimiž ji obžalovaný hanobil, v posluchačích proti republice beztak předpojatých. Druhým výrokiem zamýšlel obžalovaný podle zjištění prvního soudu hanobiti český národ a použil k tomu jako prostředku jednak úmyslného sужení území českým národem obývaného, jednak i jména města, jehož používají podle přesvědčení nalézacího soudu, osoby a listy s českým národem nepřátelsky smýšlející k nadutému a posměšnému zlehčování československého národa jako malého a bezvýznamného. Aby projev obžalovaného byl způsobilým zlehčiti český národ, ke skutkové podstatě přečinu podle Šu 14 čís. 5 zák. na ochr. rep., jak mylně má za to zmateční stížnost, se nežádá.

Právem shledal první soud skutkovou podstatu hanobení čsl. národa i v dalším výroku obžalovaného, proneseném veřejně v přítomnosti asi 50 osob »co pak je to za žebravou českou muziku«, vycházejí z předpokladu, že obžalovaný pohanil českou hudbu ne proto, že snad byl hudební výkon, jehož se výrok týkal, méněcenným, nýbrž výhradně jen proto, že šlo o český ples a českou hudbu a to v úmyslu, by hrubým zlehčením české hudby vůbec pohaněl český národ hudebně nadaný a hudby milovný. Snaží-li se proti tomu zmateční stížnost dovoditi, že obžalovaný pronesl pouze kritiku hudebních výkonů na české zábavě a že svým výrokem chtěl jen charakterisovati méněcennou kvalitu tehdejší hudební produkce, jaká se prý obvykle označuje obratem o českých žebravých nebo potulných muzikantech — vychází při provedení hmotněprávního zmatku z libovolných skutkových předpokladů neobsažených v rozsudku a neprovádí tak uplatňovaného zmatku podle zákona.

Čís. 2484.

Zákonné doličení zmatků čís. 9 a), 10, 11 Šu 344 tr. ř. předpokládá, by stěžovatel trval při skutkovém ději, jak je zjištěn v otázkách porotců kladně zodpověděných, by jen tento děj porovnával s ustanoveními trestního zákona naň použitými a nastoupil důkaz, že zákona bylo použito nesprávně.

Věcné opodstatněnosti znaleckého posudku nelze ve zrušovacím řízení odporovati ani, jde-li o rozsudek porotního soudu.

Spoluvina na zločinu zabití jest možna.

Lze uznati hlavního pachatele vinným zločinem vraždy, návodce pak spoluvinou na zabití.

(Rozh. ze dne 23. září 1926, Zm I 346/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku porotního soudu v Plzni ze dne 14. května 1926, jímž byly stěžovatelky uznány vinnými, Marie Š-ová zločinem úkladné vraždy podle §§ů 134, 135 čís. 1 tr. zák. a Terezie P-ová zločinem spoluviny na zabití podle §§ů 5, 140 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Obžalovaná Marie Š-ová dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 9 a) a 10 Šu 281 tr. ř., správně 10 a) a 11 Šu 344 tr. ř., neprovádí jich však vůbec po zákonu. Jsouť důvody ty povahy hmotněprávní a předpokládá jejich zákonné dolíčení, by stěžovatel trval při skutkovém ději, jak je zjištěn v otázkách porotci kladně zodpověděných a, by jen tento děj porovnával s ustanoveními trestního zákona naň použitými a nastoupil důkaz, že zákona bylo použito nesprávně. Tak však stížnost nepostupuje. Neobírá se právnickou stránkou případu vůbec, nýbrž výlučným předmětem jejích úvah a odporu je skutková stránka věci. Namítá, že není zjištěna totožnost prášku na myši s oním arsenem, který ve hlíně byl v nepatrném množství objeven; brojí proti posudku soudních znalců; tvrdí, že Marie Š-ová je odsouzena buď pro nešťastnou náhodu nebo za čin osoby jiné; neprávem prý rozsudek zjišťuje, že obžalovaná namíchala do buchet jed, poněvadž okolnost, zda prášek na myši, který do buchet dala, byl skutečně jedem, není nijak prokázána; jsou prý tu proto vážné pochybnosti v tom směru, zda namíchání prášku na myši do buchet je v příčinné souvislosti se smrtí Josefa V-e; neprávem prý uznali porotci na úmysl vražedný, jenž není nijak prokázán a nelze ho ani z původního doznání Marie Š-ové vyvozovati, zvláště když slovo otrávití neznamená ještě ze světa zprovoditi. Je na snadě, že tyto vývody nemají nic společného s právnickým uvažováním a s porovnáváním skutkového děje, v I. hlavní otázce ohledně Marie Š-ové zjištěného, s ustanoveními §§ů 134 a 135 čís. 1 tr. zák. naň použitými. Otázky, jež stížnost nadhazuje, jsou veskrze rázu skutkového, o nichž rozhodovati jsou podle §§ů 313 a 326 tr. ř. oprávněni jen porotci podle svého volného přesvědčení, a výrok jejich lze napadati jen potud, pokud je stížen některou z formelních vad v Šu 344 tr. ř. výlučně vypočtených. Jsoucnost takovéto vady stížnost ani výslovně ani zjevným poukazem nedoličuje. Není proto oprávněna, rozvinovati v řízení zrušovacím otázku důkazní způsobem jí voleným, a nesmí ani zrušovací soud zaujati stanovisko k jejím vývodům, poněvadž by tím sám vykročil z mezí jemu podle zákona a nanejvýš podle

Šu 344 tr. ř. vytknutých. Zdůrazniti by bylo jen, že věcná opodstatněnost posudku znaleckého je v řízení zrušovacím vyloučena z odporu, poněvadž o správnosti a přesvědčivosti posudku znaleckého jako o průvodní síle každého jiného průvodního prostředku uvažují po rozumu §§ 312 a 362 tr. ř. jen porotci. Co se tkne zlého úmyslu, obžalovanou při činu sledovaného, dána byla porotcům, hledíc ku zodpovídání se obžalované, kromě hlavní otázky na zločin vraždy také eventuelní otázka na zločin zabití, předpokládající ne sice úmysl vražedný, ale přece jiný úmysl nepřátelský. Byla proto porotcům dána příležitost a možnost, by zkoumali případ s obou těchto hledisek. Odpověděvše kladně na I. otázku hlavní, dali tím na jevo, že, zhodnotivše a ocenivše výsledky průvodní, vzali za prokázaný úmysl vražedný. Odporovati tomuto výroku vyslovováním různých pochybností a protiúvah je nepřipustným brojením proti volnému uvažování porotců. Že by se mohlo jednati jen o pokus vraždy nedoličuje stížnost uplatňováním úvah právnických, nýbrž chce k tomuto závěru dojiti jen popíráním skutkových předpokladů, jež porotci vzali kladným zodpověděním I. hlavní otázky za prokázány. To je postup nepřipustný, nehovíc požadavkům čís. 11 Šu 344 tr. ř.

Zmateční stížnost obžalované Terezie P-ové uplatňuje, že rozsudek je stížen zjevným odporem jak podle zákona trestního tak i podle zákonů logického myšlení, uznáváje na straně jedné Marii Š-ovou vinnou zločinem vraždy, na druhé straně pak odsuzuje stěžovatelku pro spoluvinu na zločinu zabití; nemůžeť prý stěžovatelka odsouzena býti pro spoluvinu na činu, hlavním pachatelem nespáchaném. Když porotci odpověděli na II. hlavní otázku o spoluvině stěžovatelky na vraždě, záporně, měla prý stěžovatelka býti sprostěna, neboť pro spoluvinu na zabití mohla býti odsouzena jen tenkrát, kdyby porotci byli ohledně Marie Š-ové odpověděli na I. hlavní otázku na zločin vraždy, záporně a teprve na I. eventuelní otázku na zločin zabití, kladně. Těmito vývody doličuje zmateční stížnost v pravdě rozpor ve výroku porotců podle čís. 9 Šu 344 tr. ř., pokud se týče zmatečnost podle čís. 10 a) Šu 344 tr. ř. Není však oprávněna. Není pochybnosti, že podle platného zákona trestního je spoluvina na zločinu zabití možná a nepopírá to ani zmateční stížnost. Je na snadě, že zločin vraždy a zločin zabití nerozlišují se co do objektivní skutkové podstaty, záležející v usmrcení člověka, nýbrž že rozdíl spočívá pouze v subjektivním momentu, to jest v úmyslu pachatelově. Kdežto při zločinu vraždy předsebere pachatel čin, kterým přichází člověk o život, v úmyslu vražedném, jedná při zločinu zabití v jiném úmyslu nepřátelském. Neodporuje ani povaze věci ani logickému myšlení ani zákonu, že osoby přivodivší svým činěním týž protiprávní výsledek (usmrcení člověka) mohly při tom jednati v různém zlém úmyslu; nelze proto také považovati za vyloučeno, že návodce, jenž druhého pohnul ku zločinnému rozhodnutí a ku zločinné činnosti, jednal pouze v úmyslu nepřátelském, kdežto navedený provedl čin v úmyslu vražedném. V souzeném případě padá stěžovatelce k tíži návod ve smyslu Šu 5 tr. zák. k činu, obžalovanou Marii Š-ovou předsevzatém. Otázka, v jakém úmyslu stěžovatelka jako návodkyně a Marie Š-ová jako bezprostřední pachatelka jednaly, je otázkou rázu skutkového, o níž rozhodují porotcové podle

§§ů 313 a 326 tr. ř. na základě výsledků průvodních podle svého volného přesvědčení. Uváživše výsledky ty uznali, že stěžovatelka jednala pouze ve všeobecném úmyslu nepřátelském, naproti tomu však Marie Š-ová v úmyslu vražedném. Výrok ten není stížen žádnou formelní vadou a dlužno jej proto vzíti za podklad. Je-li tomu tak, byla stěžovatelka za usmrcení Josefa V-e, k němuž dala podnět, uznána právem jen spoluvinnou na zločinu zabití, kdežto Marie Š-ová vzhledem ku zjištěnému vražednému úmyslu zodpovídá za zločin vraždy. Netrpí proto ani výrok porotců rozporem nebo nejasností aniž je rozsudek, na výrocích těch založený, stížen právním omylem.

Čís. 2485.

Skutková podstata urážky na cti jest objektivně dána v poměru ke každé jménem neoznačené osobě, na kterou by znamení v projevu obsažená (z něho odvoditelná) vůbec dopadala. Otázku, zda tomu tak, řeší nalézací soud (§ 258 tr. ř.).

Pachatele nezbavuje přičitatelnosti objektivně založené urážky na cti pouhé vědomí, že znamení v projevu obsažená dopadají na určitou osobu, třebaš rozdílnou od oné, kterou mínil.

Objektivní skutková podstata urážky na cti určité fysické osoby jest naplněna teprve tehdy, je-li zjištěn také vztah projevu k osobě, která použila žalobního práva.

(Rozh. ze dne 24. září 1926, Zm I 185/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 7. listopadu 1925, jímž byli obžalovaní podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ů 488, 489, 496, 491 tr. zák. a §u 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Provádějíc hmotněprávní důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost rozsudku mylné právní pojetí, pokud má za to, že by byla musila býti soukromá obžalobkyně označena jako osoba ve článku na své cti napadená způsobem všelikou pochybnost vylučujícím. Než zmateční stížnost nepostihuje správně smysl rozsudku. Doslov rozsudku nedovoluje spolehlivě předpokládati, že soud nalézací, řeše skutkovou otázku, zda byla soukromá obžalobkyně ve článku označena jako předmět urážek tam obsažených znameními na ni připadajícími, vycházel z názoru, že jen tehda mohl by dospěti k odpovědi kladné, kdyby »znamení« ve článku obsažená připadala na soukromou obžalobkyni výlučně nebo bezpečně, jak zmateční stížnost uvádí z plenárního rozhod-